چەپی ئەمەریکای لاتین و هەڵبژاردنەکانی مەکسیك ...عەلی مەحمود محەمەد

لە سێ ساڵی رابردوودا, چەپەکانی دوای 12 ساڵ لە فەرمانڕەوایی لە بەشی زۆری وڵاتانی ئەمەریکای لاتین, توشی شکستی یەك لە دوای یەك بوونەوە, ئەگەر کودەتاکانی هندۆراس و پاراگوای لەدەربکەین, لە شیلی و ئەرجەنتین و گیانا و پیرۆ لە دەسەڵات دور خرانەوە لە رێگای سندوقەکانی دەنگدانەوە, لە ئیکوادەر کودەتایەکی ناوخۆیی ئەنجامدرا لە ناو خێزانی چەپەکانەوە, لە بەرازیل بە کودەتا راستگەراکان پارتی کرێکارانیان لە دەسەڵات دەرکرد و سەرۆکی پێشووی وڵاتیشیان خستە زیندانەوە, لە نیکاراگوا و بۆلیڤیا و فەنزوێلا راستگەراکان بە شێوازی جۆراو جۆر لە هەوڵی نانەوەی پشێوین ....

بە پێچەوانەی ئەوروپای رۆژهەڵاتەوە کە پارتە کۆمەنیستەکان لە دەسەڵات دور خرانەوە, لە راست خۆیان وەك هێز توانەوە, کەچی لە ئەمەریکای لاتین پاش شکستە هەڵبژاردنییەکان پارتە چەپگەراکان بە گوڕو هێزو وزەی زیاترەوە دێنەوە مەیدان, لە ئەرجەنتین یەك چرکە سات گۆڕەپانی پلازا دی مایۆیان بەجێ نەهێشت, لە شیلی بەردەوام بوون لە حەراکی شەقام, لە هندۆراس وێڕای فرت و فێڵ و ساختەکارییەکانی هەڵبژاردن و ئەنجامدانی کودەتا چەپەکان بە پشو درێژییەوە بەردەوامن, لە بەرازیل وێڕای ئەوەی لۆلا لە زیندانە هێشتا لە راپرسییەکان دەری دەخات بە فرسەخ لە پێش دووەم کاندیدەوەیە, لە هەمووی دڵخۆشتر دواین هەڵبژاردنی کۆڵۆمبیاو مەکسیکە, لە کۆڵۆمبیا کاندیدی چەپ غۆستاف بیدرۆ لە بزوتنەوەی کۆڵۆمبیای مرۆڤایەتی لە خولی دووەمی هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی وڵات, توانی 41,8%ی دەنگەکانی بێنێتەوە, ئەمەش یەکەمجار بوو چەپ لە کۆڵۆمبیا ئەنجامی وا لە هەڵبژاردنەکان بەدەست بهێنێت, مەکسیکیش کە بابەتی ئەمجارەمانە, لە هەڵبژاردنی 1 ی یۆلی دا , سەرتاپای هەرێمەکانیان بە سور نەخشاند, بەشێوەی گشتی لە تەواوی وڵاتانی ئەمەریکای لاتین و کاریبی چەپ ئەگەر لە دەسەڵاتدا نەبێت ئەوا ئۆپۆزسیۆنی سەرەکییە, ئەگەر هێزی یەکەمی وڵاتەکانیان نەبن, ئەوا دووەمن.

لە ئەمەریکای لاتین راستگەراکان بە ئەندازەیەك لە هێزی چەپ دەترسن, کەوتونەتە چەوساندنەوەی سیاسی سەرکردە چەپگەراکان لەوانە خاتوو کریستینا فرناندیز لە ئەرجەنتین, لۆلا دا سلیڤا لە بەرازیل, رەفائیل کۆریا لە ئیکوادۆر, چەپ هەر بەوەندەوە نەوەستاو لەو وڵاتانە قەتیس نەما, پەڕیەوە وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا و ئەلێکسەندریا ئۆکسایۆ کۆرتیز تەمەن 28 ساڵە بووە کاندیدی دیموکراتەکان لە شاری مەزنی نیویۆرك بۆ پەرلەمانی ئەمەریکا,دوای ئەوەی لە هەڵبژاردنی ناوخۆیی دیموکراتەکان سەرکەوت بەسەر جۆزیف کرۆلی پەرلەمانتاری دیموکرتەکان, کە بۆ ماوەی 10 خول پەرلەمانتاری بازنەی هەڵبژاردنە, خاتوو کۆرتیز خۆی بە سۆسیالست و لایەنگری بیرنی سادەرز کاندیدی پێشووی سەرۆك کۆماری ئەمەریکا دەزانێت, ئەو ئەندامی پارتی سۆسیالست دیموکراتی ئەمەریکایە کە خاوەند 47000 ئەندامە, تەنها لە نێوان 20 بۆ 26ی یۆلی هەزار ئەندامی زیادیکردووە, ئەمەش دەربڕی پەیوەست بوونی خەڵکە بە بیری سۆسیالزمەوە.

مەکسیك بەرەی شەڕ

مەکسیك دووەم هێزی ئابووریە لە ئەمەریکای لاتین دوای بەرازیل و ژمارەی دانیشتووانی 123675325 کەس,داهاتی تاکی 9304 دۆلارە لە ساڵێکدا,بەمەش مەکسیك لە ریزی 69یەمینی جیهاندایە لە روی داهاتی تاکەوە,ئابووریەکەشی لە ریزی پانزەهەمینی پلەبەندی جیهاندایە, کەی گشتی داهاتی نەتەوەیەکەی 1,149,239 ترلیۆن دۆلارە, لە نایەکسانی لە دابەشکردنی سەروەت و سامان لە ریزی 68یەمینی جیهاندایە, لە گەشەی مرۆیی لە ریز بەندی 77ەمینی جیهاندایە,لە گەندەڵیدا لە پلە بەندی 123مینی جیهانیدایە لە کۆی 176 وڵاتی جیهان.

لە لە 3 دەیەی رابردوودا هێزی کڕینی مەکسیکیەکان بەرێژەی 80% دابەزی, وێڕای گەشەی ئابوری وڵات, بەشی زۆری دەستکەوتی گەشەی ئابووری وڵات بۆ 1%ی کۆمەڵگا رۆیی, 99%یش رۆژ لە دوای رۆژ ئاستی ژیانیان لە دابەزیندایە. پانتایی خاکی مەکسیك وەك بەرەیەکی بەرفراوانی جەنگی بەردەوامە, پارساڵ 26 هەزار کەس تیایدا کوژرا, لە 10 ساڵی رابردوودا کۆی گشتی 200 هەزار کەس کوژراوە, تەنانەت مەکسیك بە رۆژنامەنووسان و چالاکوانانی چەپ وەك بەرەی پێشەوەی جەنگ وایە, تەنها لە بانگەشەی ئەمجارەی هەڵبژاردندا 523 کەسایەتی سیاسی و کاندید کوژران.سستەمی سیاسی وڵات تەواو گەندەڵە, هاووڵاتیان متمانەیان بە سستەمی سیاسی وڵات نەماوە, تەنها 2%ی

هاووڵاتیان متمانەیان بە دیموکراسی بوونی سستەمی سیاسی مەکسیك هەیە, تەزویر و دەنگ کڕین و تەمویلی کارتلەکانی مادە هۆشبەرەکان رەوتی هەڵبژاردنەکان دیاریدەکەن.

سەرکەوتنی چەپ

لۆبێز ئۆبرادۆر ناسراو بە ئەمیلۆ کاندیدی چەپی براوەی ئەمجارەی سەرۆك کۆماری مەکسیك, دووجاری پێشوتر شانسی خۆی لە هەڵبژاردنی سەرۆك کۆماری تاقیکردەوە, لە هەڵبژاردنی ساڵی2006 دا رێژەی 35,3%ی دەنگەکانی هێنایەوە لە بەرامبەردا فلیپ کالدیرۆنی سەرۆکی پێشوو کە 35,9%ی دەنگەکانی بەدەستهێنا, لە رێگای تەزویرەوە توانرا کالدیرۆن سەربخەن بۆ ئەوەی رێگا بگرن لە ئەمیلۆ ببێتە سەرۆککۆمار, بەهۆی ئەو سکاڵایانەی ئەمیلۆ تۆماریکرد, بڕیاردرا 11,839 سندوق بژمێردرێنەوە, کە دەیکردە کۆی 9,2%ی کۆی سندوقەکانی دەنگدان, زۆربەشیان ئەوانە بوون گومانیان لەسەر نەبوو,لە هەڵبژاردنی سەرۆك کۆماری ساڵی 2012 دا لۆبێز 15896999 دەنگی هێنایەوە کە دەیکردە 31,6%ی دەنگەکان, لە بەرامبەردا ئینریك پینە نیتۆ 19226284 دەنگ و 38,2%ی دەنگەکانی هێنایەوە بووە براوەی هەڵبژاردنەکە.

لە هەڵبژاردنی ئەمجارەدا کە رێژەی دەنگدان 63,43% بوو , 0,35% زیاتر لە هەڵبژاردنی ساڵی 2012 , ئەمیلۆ 30113483 دەنگی هێنایەوە کە دەکاتە 53,19%ی دەنگەکان, بەمەش بووە سەرۆکێك زۆرترین دەنگی لە مێژووی مەکسیکدا هێناوەتەوە , کە دووجاری دەنگەکانی هەڵبژاردنی پێشووە, هەرچەندە هاوپەیمانەکانی لاوازترن لەوکاتە, کاندیدی دووەم ریکاردۆ ئەنایە ” بە داوای موچەی بنەڕەتی بۆ هەمووان هاتە مەیدان” 12610120 دەنگ کە دەکاتە 22,28%ی دەنگەکانی هێنایەوە.

بە هەمان شێوەی ساڵانی 2006 و 2012 , پێشتر لە مەکسیك لە هەڵبژاردنی 1988یش کواتیمۆك کاردیناس سەرۆکی چەپگەرای پارتی شۆرشی دیموکراتی بردیەوە , وەلێ بە ساختە کارلۆس سالیناس بە براوە درایە قەڵەم و دەنگەکانی بە 50,7% زیادکرا.لە ساڵی 1982 ەوە کە میگێل دی لا مەدرید بردییەوە بە هێنانی 74,3%ی دەنگەکان , کەس بەم رێژەیە براوە نەبووە لە مەکسیك وەك ئەمجارەی ئەمیلۆ .

ئەمیلۆ کە سەرۆکایەتی هاوپەیمانی پێکەوە مێژوو تۆمار دەکەین لە ژێر دروشمی ” دەستکەوت بۆ هەمووان, یەکەم بۆ هەژاران ” هاتە

مەیدان، لە نەوان 3 هێز " مەرینا" لە ساڵی 2012 لە لایەن لەبزەوە دامەزراوە " و پارتی کرێکاران و پارتی یەکبوونی کریستانی ئینجیلی" پێکهێنرا، مەرینا 50% و پارتی کرێکاران 25% و پارتی ئینجیلی 25% کاندیدەکانیان بۆ پەرلەمان و ئەنجومەنی پیران دیاریکرد، هەرسێ لایەنیش لە بەز ئەبرادەریان وەك کاندیدی خۆیان بۆ پۆستی سەرۆك کۆمار هەڵبژارد.

هەرچەندە مەکسیك لە ساڵی 1917ەوە کە پارتی کۆمەنیست تیایدا دامەزراوە، هاوکات ناوەندی هەڵسوڕاوانی چالاکانەی سەرجەم گرایشەکانی چەپە، دەیان پارت و گروپی چەپ لە ترۆتسکیستەوە بۆ ماوی و ئانارشیزم و ستالینستی و سۆسیالزمی سەدەی 21 و گیفارایی و ... لەم وڵاتە چالاکن، زانکۆکانی ئەم وڵاتە شوێنی هەڵسوڕاوانی مارکسیستەکانە، باڵادەستی سیاسیان پێوە دیارە وەك هەیمەنەی فکر، هاوکات بەردەوام ئەم وڵاتە دەستەوگروپی چەکداری چەپگەرای لێ نەبڕاوە، بەهۆی پێگەی جوگرافیاکەیەوە، ئەمەریکا وەك باخچەی پشتەوەی ماڵی خۆی لێی روانیوە، بە حەرامی زانیوە چەپەکان لەم وڵاتە دەسەڵات بگرنە دەست، بەردەوام هەوڵی سەرکوتکردن و لاواز کردن و دابەشکردنیانی داوە، وەلێ ئەمجارە هەوڵەکانی بەری نەبوو.

کاتێك راپرسیەکان دەریانخست ئەمیلۆ لە پێشەوەیە، پێیتا پێیتا دەسەڵاتدارانی ئەمەریکا و سەرمایەدارانی ناوخۆ لەدوانیان دژی دەداو هەڵمەتیشیان دەکرد، ترسی سور و گۆڕینی مەکسیك بۆ فەنزویلا حەژمانی لێ هەڵستاندبوون، تەنانەت سەرۆکی پێشوی وڵات فلیپ کالدیرۆنیش هاتە سەر خەت دژ بە ئەمیلۆ، ئەو سەرۆکەی لە 2006 بە تەزویر بە جیاوازیەکی کەم کورسیەکەی لێ داگیر کرد، وەزیری ئاسایشی ناوخۆیی ئەمەریکا جۆن کیلی رایگەیاند هەڵبژاردنی سەرۆکێکی چەپ بۆ مەکسیك باش نییە، هاوکات راوێژکاری ئاسایشی ئەمەریکی و تیلرسۆن وەزیری دەرەوە رایانگەیاند روسیا هەڵمەتی پشتیوانی لە لەبەز دەست پێکردووە.

لە 1ی یۆلی شەپۆلی بەهێزی تسونامی سیاسی چەپ لە مەکسیکەوە لە رێگای سندوقەکانی دەنگدانەوە هەڵیکرد، ئەو رۆژە کۆی گشتی 3400 پۆست هەڵبژاردنی بۆ کرا، چەپ پارتە کۆنە گەندەڵەکانی مەکسیکی رامالی، لە هەڵبژاردنی پەرلەمان لە کۆی 500 کورسی، پارتی چەپگەرای مەرینا 191 کورسی، پارتی کرێکاران"ماوی" 61 کورسی، پارتی شۆرشی دیموکراتی 21 کورسی" بزوتنەوەی هاووڵاتیان 27 کورسی "دەرەوەی ئیتلافی براوە"، پارتی بەیەك گەیشتنی کۆمەڵایەتی راستگەرای ئینجیلی 55 کورسی "لە ناو ئیتلافی دەسەڵات" یان بەدەست

هێنا, چەپ بە شێوەی گشتی 300 کورسی, لە ئیتلافی دەسەڵات 307 کورسی لە کۆی 500 کورسی پەرلەمانیان بردەوە.

هەرچی هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پیرانە, لە کۆی 128 کورسی ئەنجومەنەکە, مۆرینا 55 کورسی , پارتی کرێکاران 6 کورسی, پارتی شۆرشی دیموکراتی 8 کورسی" پارتی شۆرشی دیموکراتی کواوتیمەك کاردیناس دایمەزراند کوری سەرۆك کاردیناس", پارتی بزوتنەوەی هاووڵاتی 7 کورسی و پارتی بەیەك گەیشتنی کۆمەڵایەتی ئینجیلی 7 کورسیان هێنایەوە, واتا کۆی گشتی چەپ 76 کورسی, ئیتلافی دەسەڵات 68 کورسیان بەدەست هێنا لە کۆی 128 کورسی ئەنجومەنی پیران, هاوکات هاوپەیمانییەتیەکە شاری مەزنی مەکسیکەی پایتەخت و 5 لەو 9 هەرێمەی هەڵبژاردنی تێدا کرا بردەوە.

هەرچەندە سەرەتا هەوڵدرا بەرەی چەپ لە نێوان 4 لایەندا" مۆرینا, کرێکاران" پارتی کرێکاران, پارتەکی ماوییە و لە 8ی دیسەمبەری 1990 دامەزراوە "، شۆڕشی دیموکراتی, پارتی بزووتنەوەی هاووڵاتی" پێك بهێنرێت, وەلێ بەهۆی ململانێی ئەمیلۆ لە گەڵ سەرکردەکانی دوو لایەنەکەی دی ئەم هاوپەیمانییە پێك نەهێنرا, پێشتر هاوپەیمانی و لە یەك پارتیشدا بوون, مۆرینا لە گەڵ پارتی یەکبونی کریستانی ئینجیلی راستگەرا هاوپەیمانی کرد, کە بە پارتی پاراستنی خێزان بەناو بانگە لە مەکسیك, هەڵوێستی پارێزگارانەی لە هەمبەر لەباربردن و زەواجی هاوڕەگەزەکان هەیە, هەرچەندە بەیار وایە حکومەتی داهاتوو حکومەتی 8 ژن و 8 پیاو بێت, وە ئەمیلۆ سیاسیەکی کراوەیە لە بەرامبەر زەواجی هاوڕەگەزەکان و لەباربردن.

ئەمیلۆ لە کۆی 31 هەرێمی وڵات, لە 20ی زۆرینەی بوو, ئەو دەنگەکانی زیاترە لە دەنگی هەر سەرۆکەکی پێشوی مەکسیك, هیچ سەرکردەیەك بە ئەندازەی ئەمیلۆ جەماوەری نەبووە لە مێژووی مەکسیکدا, کە بە دروشمی " هەژاران یەکەمن" هاتە پێشەوە, جگە لە لازارۆ کاردیناس لە سیەکان" لارزۆ کاردیناس 1934 بوو بە سەرۆکی مەکسیك , بە هێنانی 98,2% ی دەنگەکان و 2,225,000 دەنگ " بوو بە سەرۆك کۆماری وڵات, کە زۆر هەنگاوی گرنگی نا لەوانە" خوێندن بە خۆڕایی, دابەشکردنی زەوی بەسەر جوتیاران, خۆماڵیکردنی کەرتی نەوت, دانی بەڕێوەبەرایەتی هێڵەی شەمەندەفەر بە کرێکاران ".

هەرچەندە راگەیاندنەکان وا ئیدعا دەکەن کە یەکەمجارە چەپ لە مکسیك سەردەکەوێت, لە لە رابردوودا 3 خول پارتی کرێکاران" 1919-1940 , چەپ" کورسی سەرۆك کۆماریان بە دەستهێناوە" 1928

ئەلیقارۆ ئۆربیگۆن , 1925 پلۆتەرکۆ ئیلاس کالیاس, 1920 ئەلیقارۆ ئۆبریگۆن ” و لارزۆ کاردیناسیش لە ساڵی 1934, کە هەموو لەسەر چەپ دەنێ هەژمارکردن.

زاباتیستەکان چیان وت و کرد

زاباتیستەکان چیابایس نەیان هێشت سندوقەکانی دەنگدان بچێتە ناوچەکانیانەوە و بایکۆتی دەنگدانیان کرد, هەرچەندە لە بەز یەکێکە لە داکۆکیکەرانی مافی هاوڵاتیانی رەسەن , وەلێ مارکۆس سەرەکی زاباتیستەکان وتی: لە بەز کاندیدی چەپی ساختەیە , بۆیە پشتیوانی ناکەین, ئەوان لایەنگیری چەپی رادیکاڵی ریشەیین.
بزووتنەوەی زاباتیست لە 17-11-1983 دامەزراوە , پێك هاتووە لە هاووڵاتیانی رەسەن و لاهوتی رزگاریبەخشی چەپگەرا . زۆرینەیان لادێیین , کەمایەتیەکی شاری , باوەڕی سیاسییان بە سۆشیالستی رزگاریبەخش,لە گەڵ کۆکتێلێکی ئانارشیزم و دژ بە نیولیبرالیزم و باوەڕ بە ئابووری هەرەوەزی کۆمەڵایەتی, بڕیار بە دیموکراسی راستەوخۆ لە رێگای دەنگدانی بە کۆمەڵی راستەوخۆوە دەدەن,زیاتر لە بۆچونەکانی پێکچین خاوەند تیۆری کۆمەڵگای دیموکراتیکەوە نزیکن, چیاباس و رۆژئاوا دوو دورگەن لە جیهاندا پەیڕەو لەم تیۆریە سیاسییە دەکەن.

ئەو رۆژەی پەیمانامەی بازرگانی ئازادی ئەمەریکای باکور”ئەمەریکا, کەنەدا, مەکسیك” ناسراو بە نافتا کەوتە بواری جێبەجێکردنەوە , واتا 1-1-1994 ئەوان یاخی بوونی خۆیان راگەیاند,زیاتر لە 3000 گەریلای زاباتیست پەلاماری شارەکانی تشاباسیان داو زۆربەی شارەکانیان گرت و زیندانیانی سیاسیان ئازاد کرد, 2ی مانگ حکومەت پەرچە کرداری نواند و شەڕ گەرم بوو, دواجار ئاگربەست راگەیەنراو بوونە خاوەند بەڕێوەبەرایەتیەکی ئەمری واقع لە هەرێمەکەیان.هەرچەندە لە بەز مێژووی نوێی مەکسیکی گۆڕی, وەلێ بەشی زۆری هێزە کۆمەنیست و مارکسیستەکان پشتیوانی کەمپینی هەڵبژاردنەکەیان نەکرد.

ئەمیلۆ چی دەوێت؟ئەمیلۆ لە بەرواری 13-11-1953لە دایك بووە,ساڵی 1976 تێکەڵاو سیاسەت بووەو پەیوەندیکردووە بە پارتی شۆڕشی دەستورییەوە, لە بەز لە حکومەتی هەرێمی تاباسکۆ دەستی کێشایەوە و ساڵی 1988 پەیوەست بوو بە حیزبی شۆڕشی دیموکراتییەوە*, ئەمیلۆ لەو چەپانەیە دوای روخانی دیواری بەرلین لە بازنەی دەسەڵاتەوە پەیوەندی بە چەپەوە کرد.

لە 2ی یۆلۆی 2000 هەڵبژێردرا بە سەرۆکی حکومەتی پایتەختی نیشتمانی"مەکسیکۆ" بە هێنانی 38,3%ی دەنگەکان, لە میانی سەرۆکایەتی حکومەتی شاری مەزنی مەکسیکۆدا بووە یەکێك لە گەورە سیاسەتمەدارانی وڵات, کە پۆستەکەی جێ هێشت 84%ی هاووڵاتیانی پایتەخت پشتیوانیان لێی دەکرد,80%ی بەڵێنەکانی هەڵبژاردنی جێبەجێکرد, دووەم پارێزگاری جیهان بوو لە روی جەماوەرییەوە لە ساڵی 2004 دا"تەنها پارێزگاری تیرانا ئیدی راما لە پێش ئەوەوە بوو".

ئەمیلۆ لە 2017-12-12 ئیستقالەی لە مۆرینا دا و وەك سەربەخۆیەك خۆی کاندید کرد بۆ پۆستی سەرۆك کۆماری مەکسیك. لە بانگەشەی هەڵبژاردندا بڕیاری دا کاربکات بۆ " زیاتر کردن و باشتر کردنی پشتیوانیە کۆمەڵایەتییەکان و خزمەتگوزاری گشتی و هاوکاری هەزاران و گەشەدان بە کشتوکال و دابینکردنی ئاسایشی خۆراك, دژایەتی گەندەڵی, هاوکاری قوتابیان و پیرەکان, لێبووردن لە هەندێك تاوانباران, هەڵوەشاندنەوەی پارەی خوێندن لە کولێجەکان, پەیڕەوکردنی لامەرکەزیەت لە کارگێڕی و بەڕێوەبردنی وڵاتدا, گواستنەوەی دەسەڵات بۆ هەرێمەکان.

دوای دەرچوونی بڕیاری دا یەکەم هەنگاوی موچەی خۆی و ستافی حکومەتی دابەزێنێ و لانی کەمی کرێ زیاد بکات, بۆ ئەوەی بودجە بە هەمووان بێت, خانەنشینی سەرۆك کۆماری ڕەت بکاتەوە .لەبەز لە هەڵبژارنی پەرلەماندا دەنگی بە ڕۆزاریۆ ئیبارا دی بیدرا لە پارتی کرێکارانی ماوی دا نەك کاندیدانی پارتەکەی خۆی مۆرینا.بردنەوەی چەپ لە مەکسیك, ورەیەکی بەرزو توانایەکی گەورە بە چەپی ئەمەریکای لاتین دەبەخشێتەوە بە هەڵسانەوەیەکی دیکە, ئەو چەپەی ڕەگی لە خوێنی جیفاراوە بەر دەگرێت, چۆن مەکسیك بووە جێ ژوانی بەیەك گەیشتنی شۆڕشگێڕان و دەروازەی پەروەردە کردنی جیفارا, لەم قۆناغەشدا چاوەڕوانی هەڵسانەوەیەکی کەین.

*کواوتیمۆك لە 1ی مایۆی 1934 لە شاری مەکسیکۆ سیتی لە دایك بووەو لەوکاتەی لازارۆ کاردیناس سولورزانۆی باوکی لە هەڵمەتی هەڵبژاردنی سەرۆك کۆماریدا بوو, شانازی دەکرد کورەکەی لە یەکی ئایار لە دایك بووە, بە سەرۆکی ئەخلاقی بەناو بانگە بەهۆی ئاکار و ڕەوشتییەوە, نەیاری لیبرالیزمی نوێیە, پشتیوانی دەکات لە سیاسەتی کۆمەڵایەتی لە بەرژەوەندی هەژاران, 25 ساڵ لە ریزی پارتی پی ئاڕ ئای دەسەڵاتدار بوو, 25یش سەرۆکی پارتی شۆڕشی دیموکراتی بوو تا لە 2014 دەستی کێشایەوە لە سەرۆکایەتی پارتەکەی.

تەنانەت كواوتیمۆك كاردیناس بەشداری هیچ هەڵمەتێکی پارتەکەی نەکرد لە بەرامبەر لۆبێزی کۆنە قوتابی خۆی, بەهۆی ئەوەی تیپی بانگەشەکەی زۆر کەسایەتی راستگەرای سەربەدەسەڵاتی تێدا بوو, تەنها دەنگی بە پارتەکەی شۆڕشی دیموکراتی دا.